

המחלקה לפסיכולוגיה - אוניברסיטת בן גוריון

החוג לפסיכולוגיה קלינית

שם הקורס : פסיכודיאגנוסטיקה

מס' הקורס : 101-2-0149

מרצה : ד"ר קרין קידר-כהן

שנה"ל : תשע"ז, סמסטר א'

מטרת הקורס :

קורס שנתי העוסק בהכרה בסיסית של בטריות המבחנים הפסיכולוגיים הנהוגה, המשלבת בין מבחני יכולת למבחנים השלכתיים.

בסמסטר הראשון יילמדו המבחנים : שאלוני דיווח עצמי, בנדר, ציורים ווכסלר (ילדים ומבוגרים).

בסמסטר השני יילמדו המבחנים : C.A.T / T.A.T ורורשאך.

בקורס יילמדו באופן שיטתי : הרקע ההיסטורי של המבחן, דרכי העברה, דרכי הניתוח והצינון, מקומו ותרומו של המבחן בבטרייה האבחונית וכן אינטגרציה של הנתונים בכתיבת דו"ח פסיכודיאגנוסטי מסכם.

דרישות הקורס :

1. נוכחות סדירה והשתתפות פעילה בשיעורים.
2. קריאת הספרות המקצועית ברשימה הביבליוגרפית.
3. הציון בקורס ייקבע על ידי עבודה - פירוט בהמשך.

נושאי הקורס וביבליוגרפיה (לסמסטר א') :

מבוא לפסיכודיאגנוסטיקה

מטרות המבחנים הפסיכולוגיים, מהותם, רקע היסטורי, כלי אבחון, מהימנות ותוקף, נורמות וסולם ציונים, יתרונות ומגבלות האבחון הפורמלי, פקוח על השימוש במבחנים פסיכולוגיים, אבחון ואתיקה.

תהליך האבחון הפסיכולוגי - יצירת קשר עם הנבחן, סטנדרטיזציה, בחירת בטריות מבחנים, התרשמות קלינית, גורמים רגשיים ומצביים המשפיעים על תפקוד בעת האבחון, תצפית ואנמנזה.

לקריאה :

1. Anastasi, A. (1996), *Psychological Testing* (7th edition), Macmillan Publishing Company, NY.
2. Groth-Marnat, G. (2003). Introduction. *Handbook of psychological assessment*. (4th ed., pp. 1-36). New York: Wiley.
3. Groth-Marnat, G. (2003). The context of clinical assessment. *Ibid*, pp. 37-68.

שאלוני דיווח עצמי

הפרדה בין מבחנים אובייקטיביים למבחנים סובייקטיביים / השלכתיים - האמנם? עקרונות מנחים ושילוב שאלונים לדיווח עצמי בהקשר האבחוני.

לקריאה :

1. Achenbach, T., M. (2006). Application of the Achenbach System of empirically based assessment (ASEBA) to children, adolescents and their parents. In Smith, S., R. & Handler, L. (Eds.). *The clinical assessment of children and adolescents: A practitioner's handbook*. New Jersey, LEA.
2. Archer, R., P., Krishnamurthy, R., & Strendy, R., V. (2006). The Minnesota Multiphasic Personality Inventory- Adolescent (MMPI-A). in Smith, S., R. & Handler, L(Eds.). *The clinical assessment of children and adolescents: A practitioner's handbook*. New Jersey, LEA.

בנדר - גשטאלט

היסטוריה ורקע תיאורטי. תוקף ומהימנות. בנדר ככלי לזיהוי בעיות אורגניות, ככלי התפתחותי וככלי לזיהוי בעיות רגשיות. ניתוח דוגמאות.

לקריאה:

1. Groth-Marnat, G. (2003). *Ibid*, pp. 529-547.
2. Koppitz, E. M. (1975). *The Bender Gestalt Test for Young Children. Vol. 2: Research and Applications 1963-1973*. New York: Grune & Stratton.
3. Hutt, M. L. (1985). *The Hutt adaptation of the Bender-Gestalt test: rapid screening and intensive diagnosis* (4th ed., pp. 67-105). Orlando: Grune & Stratton.
4. Tolor, A., & Brannigan, G.C. (1980). Interpretation of selected Bender protocols. *Research and clinical applications of the Bender-Gestalt Test* (pp. 179-199). Springfield: IL: Charles C Thomas.

ציורים

הגישה ההתפתחותית לציורים. תוקף ומהימנות. ציורים כמבחן לאיתור בעיות רגשיות. ניתוח דוגמאות.

לקריאה:

1. Groth-Marnat, G. (1997). Projective drawings. *Handbook of psychological assessment* (NOTE: 3rd ed.!! , pp. 499-533). New York: Wiley.
2. Koppitz, E. M. (1968). *Psychological evaluation of children's human figure drawings*. New York: Grune & Stratton.

מבחני ווכסלר (לילדים ולמבוגרים)

היסטוריה, רקע תיאורטי, העברת המבחן. גורם האינטליגנציה, ניתוח פערים והסתכלות על פרופיל. ניתוח של מבחנים מילוליים וביצועיים. תיאור האינדקסים. הבדלים בין המינים, פערים בין המערכת המילולית לביצועית בהתאם ל- SES וגיל. ניתוח לפי שלבים.

לקריאה:

1. קליין, פ. (1995), *אינטליגנציה, הגישה הפסיכומטרית*. הוצאת ספרים "אח" בע"מ.

2. Groth-Marnat, G. (2003). Wechsler Intelligence Scales. *Ibid*, pp. 129-195.
3. Kaufman, A.S. (1994). *Assessing Adolescent and Adult Intelligence*. Boston: MA: Allyn & Bacon.

4. Kaufman, A.S. (1994). *Intelligence testing with Wisc-III*. New- York: Wiley.
5. Kaufman, A.S., & Lichtenberer, E. O. (1999). *Essentials Wais- III Assessment*. New York : John Wiley & Sons.